

Fyzik Tomáš Jungwirth převzal od prezidenta Petra Pavla medaili Za zásluhy

29.10.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Patří mezi nejcitovanější badatele světa, vybudoval jedno z nejvýznamnějších center výzkumu spintroniky a jako první český vědec získal dvakrát prestižní ERC Advanced Grant. Prezident České republiky Petr Pavel ocenil 28. října 2025 mimořádné vědecké výsledky Tomáše Jungwirtha z Fyzikálního ústavu AV ČR udělením medaile Za zásluhy.

Tomáš Jungwirth, vedoucí oddělení spintroniky a nanoelektroniky Fyzikálního ústavu AV ČR, spolu s kolegy ze svého pracoviště a Univerzity Karlovy vybudoval jedno z nejvýznamnějších světových center výzkumu spintroniky a otevřel nové směry výzkumu a vývoje tohoto oboru. Ve světě je známý schopností propojovat experimentální a teoretický fyzikální výzkum s detailními znalostmi informačních technologií.

Výzkum dosud neznámé třídy magnetů přivedl Tomáše Jungwirtha a jeho tým k objevu altermagnetismu. V roce 2024 vědec se spolupracovníky ze Švýcarska a Rakouska existenci altermagnetismu experimentálně potvrdil. Objev se setkal s mimořádným ohlasem.

„Altermagnetismus je nový pojem, ale pojem samotný není důležitý. Terminologie nám vědcům jen pomáhá, abychom se mezi sebou rychleji dorozuměli. Důležitá je fyzika za tím. Důvod, proč jsme si troufli zavést nový termín, spočívá v tom, že jsme poskytli rigorózní matematický a fyzikální důkaz, že jde skutečně o jiný, dříve nepopsaný typ magnetické fáze,“ zdůrazňuje Tomáš Jungwirth.

Více o jeho výzkumu altermagnetismu si přečtete v článku pro časopis *A / Magazín*.

Tomáš Jungwirth v roce 1991 vystudoval fyziku na Univerzitě Karlově, kde o šest let později absolvoval také doktorské studium. Jako doktorand a postdoktorand získával zkušenosti na americké Indiana University (1994–1995 a 1997–1999) a v letech 2000–2004 působil jako vědecký pracovník na University of Texas. Je držitelem Akademické prémie (2008), ceny Neuron (2018) a ceny ministra školství (2020). Jako jediný vědec v České republice obdržel dvakrát prestižní ERC Advanced Grant (2010 a 2023). V roce 2024 získal Národní cenu vlády Česká hlava.

Text: Zuzana Dupalová, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR, s využitím zprávy Fyzikálního ústavu AV ČR

Foto: Jana Plavec, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR; René Volfík

Text je uvolněn pod svobodnou licencí Creative Commons.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Fyzik-Tomas-Jungwirth-prevzal-od-prezidenta-Petra-Pavla-medaili-Za-zasluchy-00001>